

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๘/๒๕๕๕

วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ส่งข้อโต้แย้งของจำเลย ในคดีหมายเลขแดงที่ ย. ๑๖๐๗/๒๕๕๐ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ (กรณีพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ฯ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ ขัดรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐)

สำนักงานศาลยุติธรรมได้ส่ง เรื่อง ส่งข้อโต้แย้งของจำเลยเพื่อวินิจฉัย ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๓ ตามคำร้องของศาลแพ่งกรุงเทพใต้ เกี่ยวกับคดีหมายเลขแดง ที่ ย. ๑๖๐๗/๒๕๕๐ ระหว่างบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ นวชนกิจ จำกัด (มหาชน) โจทก์ ยื่นฟ้อง นายกฤษฏาพงศ์ นุดจรัส จำเลย ให้ชำระหนี้ซึ่งศาลได้พิพากษาแล้ว ต่อมาธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด เดิมใช้ชื่อว่า ธนาคารสหธนาคาร จำกัด (มหาชน) ได้ยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ขอสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ เนื่องจากเมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ กระทรวงการคลังได้ประกาศให้รวมกิจการระหว่างธนาคารสหธนาคาร จำกัด (มหาชน) กับบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ จำกัด และบริษัทเงินทุนอีก ๑๒ แห่ง โดยให้โอนสินทรัพย์และหนี้สินทั้งหมดของบริษัทเงินทุน ๑๒ แห่ง ให้แก่บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน) และให้แก่ธนาคารสหธนาคาร จำกัด (มหาชน) เมื่อรวมกิจการแล้วบรรดาสินทรัพย์และหนี้สินทั้งหมดของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ นวชนกิจ จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็น ๑ ใน ๑๒ บริษัทดังกล่าวจึงโอนไปเป็นของธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) รวมทั้งหนี้สินของจำเลยที่มีอยู่กับบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ นวชนกิจ จำกัด (มหาชน) ด้วย

ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) จึงมีอำนาจเข้าสวมสิทธิในการดำเนินคดีนี้แทนบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ นวชนกิจ จำกัด (มหาชน) โจทก์ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๘ สััดต แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และมาตรา ๖๗ ฉ แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจ

เงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) จึงขอเข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์และขอให้แก้ไขชื่อโจทก์เป็นธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน)

นายกฤษฎางค์ นุตจรัส จำเลย ยื่นคำร้องคัดค้านว่าหนี้ระหว่างโจทก์กับจำเลยไม่ได้โอนไปยังบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน) ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) ไม่มีอำนาจขอสวมสิทธิแทนโจทก์เพราะบทกฎหมายที่ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) อ้างถึงนั้น จะต้องมี การดำเนินการควบกิจการโดยถูกต้องเสียก่อน พระราชกำหนดทั้งสองฉบับดังกล่าว เป็นกฎหมายที่ขัดกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ เนื่องจากเป็นกฎหมายที่จำกัดสิทธิเสรีภาพในทรัพย์สินของบุคคล และเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือการประกอบอาชีพ และเป็นกฎหมายที่ให้สิทธิแก่ผู้รับโอนกิจการในการเข้าดำเนินการในคดีที่มีอยู่แล้วโดยไม่ต้องดำเนินการใดๆ ตามขั้นตอนของกฎหมาย เป็นการเอาเปรียบและลดรอนสิทธิเสรีภาพของกลุ่มความฝ่ายอื่นๆ อย่างชัดเจน พระราชกำหนดทั้งสองฉบับ เป็นการตราขึ้นเพื่อใช้เฉพาะกรณีที่กระทรวงการคลังดำเนินการควบรวมกิจการของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ๑๒ แห่ง เข้ากับบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน) และธนาคารสหธนาคาร จำกัด (มหาชน) เท่านั้น มิได้ใช้กับกรณีอื่นๆ ทั่วไป จึงต้องห้ามตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ จึงใช้บังคับไม่ได้

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นเรื่องที่ศาลแพ่งกรุงเทพใต้วินิจฉัยแล้วว่าเป็นบทบัญญัติของกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีตามคำร้องของผู้ร้อง จึงมีมติให้รับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ โดยมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยว่า มาตรา ๓๘ สัตต แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และมาตรา ๖๗ ฉ แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่มาตรา ๓๘ สัตต และมาตรา ๖๗ ฉ ดังกล่าวกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินที่ควบกันหรือที่รับโอนกิจการสามารถเข้าสวมสิทธิเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาของศาลได้ เป็นเพียงการเปลี่ยนเจ้าหนี้เท่านั้น มิได้มีผลทำให้สิทธิและฐานะของลูกหนี้เปลี่ยนแปลงหรือเสียหายแต่อย่างใด และไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะต้องคู่คดีในศาลต่อไป ลูกหนี้ยังคงมีหน้าที่จะต้องใช้หนี้ให้แก่เจ้าหนี้เช่นเดิม แม้เจ้าหนี้จะเปลี่ยนไปก็ตาม

การตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับดังกล่าวมีความมุ่งหมายที่จะแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับฐานะและการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินต่างๆ เพื่อให้สามารถควบกิจการเข้าด้วยกัน หรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงินอื่น อันส่งผลให้เกิดความมั่นคงเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นกรณีฉุกเฉินจำเป็นเร่งด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้เพื่อรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งเป็นบทบัญญัติของกฎหมายที่บังคับกับทุกกรณีเช่นเดียวกันนี้โดยทั่วไปมิได้ใช้กับกรณีใดกรณีหนึ่งหรือกรณีนี้เพียงกรณีเดียว บทบัญญัตินี้จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า มาตรา ๓๘ สัตต แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และมาตรา ๖๗ ฉ แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ